

Nespravedlnost, nebo péče o zdraví teenagera? Zástupce dětského ombudsmana prověřil odebírání mobilu ve výchovném ústavu

2.3.2026 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Zaměstnanci výchovného ústavu omezovali přístup k mobilu svému dospívajícímu svěřenci. Chlapec to vnímal jako nespravedlnost, protože byl mezi dětmi jediný. Argumentoval, že mobil potřebuje ke kontaktu s blízkými. Šetření zástupce dětského ombudsmana však ukázalo, že za postupem personálu byl pádný důvod - chlapec vykazoval silnou závislost na mobilním telefonu.

„I dítě, které žije ve výchovném ústavu, musí mít možnost být v kontaktu se svou rodinou a přáteli. To je hlavní důvod, proč mu v obecné rovině nelze upírat, aby u sebe mělo mobilní telefon. Vychovatel, který dítěti mobil odebere, zasahuje do jeho práv. Proto je nezbytné, aby takové jednání vždy opřel o skutečně silné argumenty,“ vysvětluje zástupce dětského ombudsmana Vít Alexander Schorm.

Výchovný ústav pečuje o děti, které ukončily povinnou školní docházku, a které mají závažné poruchy chování.

Výchovný ústav může dítěti uschovat telefon, pokud ohrožuje jeho výchovu, zdraví či bezpečnost.

Právě jasné vysvětlení, proč má k mobilu jen omezený přístup, zřejmě postrádal dospívající mladík, kterého měl v péči výchovný ústav. Vychovatelé mu telefon po dobu školního vyučování a pak znovu na noc uschovali. S tím hoch nesouhlasil, a tak se obrátil na zástupce dětského ombudsmana Víta Alexandra Schorma. Napsal mu, že se zaměstnanci opakovaně mluvil, ale přesto se prý nedozvěděl důvody, kvůli kterým si na rozdíl od ostatních dětí nemůže mobil ponechat u sebe.

Šetření však ukázalo, že personál jednal s ohledem na chlapcův prospěch a zdraví. *„Chlapec se mobilu často věnoval dlouho do noci – na úkor spánku. Uzavíral se do virtuálního prostředí a ztrácel zájem o okolí a sociální kontakt. Nezvládal kvůli tomu běžný denní režim. Trpěly tím i školní výsledky, které zdaleka neodpovídaly jeho schopnostem. Také lékaři upozorňovali, že nadměrné používání elektroniky dopadá na jeho psychické zdraví, a doporučili omezení,“* shrnuje Vít Alexander Schorm.

Zásah do práv chlapce byl tedy namístě. Ústav jej však nepodložil žádnými záznamy. Personál považoval odevzdávání mobilu za vzájemnou ústní dohodu. Chlapec s nimi ale tento pohled nesdílel a řešení vnímal jako vynucené. *„Zaměstnanci by měli vést písemný záznam o důvodech, které je v individuálních případech vedou k omezování technologií. Ústav by měl pravidla pro omezování telefonů jasně deklarovat a děti by je měly znát. Tím se sníží případný pocit nespravedlnosti a ústav posílí transparentnost svého kroku,“* připomíná Vít Alexander Schorm.

Ředitel ústavu v reakci na šetření přislíbil, že se na téma mobilních telefonů zaměří. Zároveň již

zavedl nová interní pravidla, která stanoví, za jakých podmínek lze používání mobilů omezit.

Doporučení zástupce dětského ombudsmana:

Užívání mobilních telefonů v zařízeních ústavní výchovy (dětské domovy, výchovné ústavy a další)

- dítě musí mít zásadně možnost mít svůj mobilní telefon u sebe,
 - dítě musí mít možnost používat svůj mobilní telefon s výjimkou doby, kdy mu to transparentní a jednoznačně stanovená pravidla obsažená ve vnitřním řádu neumožňují (např. v době školního vyučování, stravování, komunitních či terapeutických činností nebo v době nočního klidu),
 - ředitel zařízení nemůže všem dětem v zařízení plošně odebrat jejich mobilní telefony, případně děti vyzývat k jejich odevzdání (úschově),
 - ředitel může v individuálním případě převzít do úschovy mobilní telefon konkrétního dítěte, pokud používání telefonu dítě v danou chvíli ohrožuje,
 - ředitel musí úschovu mobilního telefonu velmi pečlivě a konkrétně zdůvodnit, nejlépe v písemném zápisu o převzetí věci, který založí do osobní dokumentace dítěte a rovněž samozřejmě vysvětlit dítěti.
-
- Zpráva o šetření případu
 - Zástupce ombudsmana se v minulosti zabýval také případem plošné úschovy mobilních telefonů v dětském domově

https://www.ochrance.cz/aktualne/nespravedlnost_nebo_pece_o_zdravi_teenagera_zastupce_detskeh_o_ombudsmana_proveril_odebirani_mobilu_ve_vychovnem_ustavu